

TEHNIČKI MUZEJ

Savska cesta 18, 10000 Zagreb, tel.: 43-53-46, 43-54-46 fax: 42-84-31

1 SKUPLJANJE GRAĐE

1.1 Otkup

Tijekom 1995. godine Muzej je nastavio rad na prikupljanju muzejske građe. Otkupom je nabavljen 13 predmeta. Posebno ističemo kupnju osobnog automobila NSU tip RO 80 (s wankel motorom) iz 1972.

Ostali otkupljeni predmeti: šivaći strojevi, pisaći strojevi, kućanski aparati i kinokamera.

1.2 Dar

Darovnicama je Muzej obogatio svoj fundus za 75 predmeta, i to većinom s područja elektronike, foto i kinotehnike, kućanskih aparata i geodetskih pomagala, aparata i uređaja. Ističemo medicinski uređaj stroboskop, izvornih tehničkih rješenja, akademika Ive Padovana iz 1958.

2 ČUVANJE I ZAŠTITA

2.1 Čišćenje

Oчиšćena su 142 predmeta, uglavnom u vlastitoj radionici. Najopsežniji posao na čišćenju obavljen je na predmetima u stalnim postavima Prometna sredstva i Vatrogastvo (makete brodova i vozila), te na predmetima iz depoa za potrebe izložbe Otkriće rentgenskih zraka 1895. -1995.

2.2 Konzervacija i restauracija

Tijekom 1995. konzerviran je 101 i restaurirano 9 muzejskih predmeta. Najvećim dijelom konzervirani su izlošci (45) iz stalnog postava rudnika Muzeja (restauracija rudnika), izlošci (26) iz depoa Muzeja kao i posuđeni izlošci (za izložbu Otkriće rentgenskih zraka 1895. -1995.) Svi predmeti konzervirani su u vlastitoj radionici Muzeja.

Restaurirano je 9 predmeta. Automobil Hansa 1100 iz 1939. (završetak restauratorskih radova planira se u proljeće 1996.) i iskriste Teslina transformatora 500.000 V restaurirani su u vlastitoj radionici Muzeja. Maketa dvopalubnoga linijskoga broda iz 1847., platneni krov automobila Renault NN iz 1926., rudarske podgrade, vatrogasna kola za momčad i oruđe iz 19. st., vatrogasna štrcaljka Kernreuter iz 1889., automobilske ljestve Magirus iz 1924., vatrogasno vozilo Chevrolet iz 1931., vatrogasno vozilo Opel Blitz iz 1940. restaurirani su u drugim radionicama.

Započeta je restauracija (rekonstrukcija) pogonskog agregata u kormilarnici trgovackog broda u stalnom postavu, a u tijeku je i rekonstrukcija pogonskog agregata trgovackog broda.

Restauraciji su u mnogome pridonijeli i darovatelji (za vatrogasna vozila MUP Vatrogasna brigada Zagreb, i Tehnika za dubrovački tramvaj).

Posebno ističemo početak radova na generalnoj obnovi dubrovačkoga tramvaja (snimka stanja, preliminarni dogовори s izvođačem radova na obnovi - ZET-om).

3 DOKUMENTACIJA

3.1 Inventiranje

U 1995. determinirana su 93 predmeta. Katalogiziran je (upisan na opću karticu) 71 predmet, inventirano 80, a otvoreno je 76 inventarnih omota. U knjigu ulaska uvedeno je 127 predmeta.

3.2 Fototeka

Za potrebe fotodokumentacije načinjena su 1074 negativa i 2159 pozitiva.

3.3 Dijateka

Dijateka Muzeja obogaćena je za 39 jedinica.

3.4 Fonoteka

Fonoteka Muzeja povećana je za 28 tonskih zapisa, a videoteka za 130 snimljenih videozapisa. Snimljena grada, posebno ona koja se odnosi na obilazak terena i izložbenu djelatnost, rezultat je rada radnika Muzeja.

4 BIBLIOTEKA

Bibliotečni fond Muzeja povećan je za 409 naslova (148 knjiga i 261 časopis) koji su inventirani i katalogizirani.

5 STALNI POSTAV

5.1 Restauracija rudnika

U 1995. završena je prva faza restauracije rudnika Tehničkoga muzeja, odnosno zamjena dotrajale drvene podgrade. Rudarski radovi na podgradivanju jamskih prostorija izvedeni su po projektu RGN fakulteta Analiza stanja drvene podgrade u rudniku Tehničkoga muzeja i projekt sanacije te ponude izvodača, poduzeća Dolomit d.o.o.

Tijekom tromjesečne restauracije zamijenjeno je 11 m^3 , odnosno 339 elemenata dotrajale drvene građe podgrade. Pored rudarskih radova napravljena je nova dokumentacija za pojedine dijelove rudnika, te prijedlog pravilnika za sigurnost i tehničke upute.

Rudnik je restaurirala ekipa rudara iz glinokopa Šaša - Bednja pod stručnim nadzorom Vladimira Abramovića i Davorke Bakula. U povodu obilježavanja Međunarodnog dana muzeja, 18. svibnja 1995. svečano je otvoren obnovljeni rudnik.

Kao početak druge faze izrađeni su elaborati idejnog i izvedbenog rješenja dopune sadržaja rudnika (rudnici kovina).

5.2 Rekonstrukcija planetarija

U drugoj polovici 1995. nakon pripremnih poslova i izrade tehničke dokumentacije započeli su radovi na rekonstrukciji planetarija Muzeja. Uz uvođenje klimatizacije (najvažnijeg segmenta obnove) u tijeku su radovi na postavljanju novih električnih instalacija, rasvjete, ozvučenja i obnove interijera.

5.3 Obnovljivi izvori energije, štednja energije i zbirka Kolin u postavu Transformacija energije

Planirano proširenje stalnoga postava Transformacija energije nije ostvareno iz objektivnih razloga. Energetska sekcija Zelene akcije nije izradila projekt pokretnе izložbe Solarni infomativni centar, a nije realiziran ni otkup maketa i modela toplinskih strojeva zbirke Kolin koji čine osnovu novoga postava.

6 STRUČNI RAD

6.1 Ekspertize i obilasci terena

Tijekom 1995. godine načinjeno je 56 ekspertiza koje su proizašle iz obrade ponuđenih predmeta, odnosno prikupljanja muzejske građe. U tu svrhu obavljena su 53 izlaska na teren u Zagrebu i bližoj okolici, Rijeci, Varaždinu, Čakovcu, Sisku itd., koja su dokumentirana foto i videozapisima.

6.2 Kataloške jedinice

Obrađeno je 39 kataloških jedinica (23 na temu Nikola Tesla i 16 na temu Faust Vrančić) za potrebe izložbe Znanost u Hrvata (Miroslav Mirković).

Obrađeno je 18 kataloških jedinica iz područja rentgenskih cijevi, medicinskih uređaja i rentgenskih uređaja u strojarstvu za potrebe izložbe Otkriće rentgenskih zraka 1895. - 1995. (Krešimir Bašić).

6.3 Posudba muzejske građe

Za potrebe izložaba drugih muzeja i srodnih ustanova Tehnički muzej posudio je više od stotinu predmeta i dokumenata iz različitih područja znanosti i tehnike.

6.4 Djelovanje u strukovnim organizacijama

Tehnički muzej, ostvarujući program rada, trajno surađuje sa srodnim ustanovama, udrugama, tvrtkama, kao i državnim obrazovnim institucijama kako u nas tako i u svijetu (Muješko vijeće Hrvatske, Arheološki muzej, Hrvatski prirodoslovni muzej, MGC, Nacionalni tehnički muzej u Pragu, Tehnički muzej u Beču, Udruga srednjoeuropskih tehničkih muzeja, Hrvatsko prirodoslovno društvo, Hrvatska zajednica tehničke kulture, Hrvatsko nuklearno društvo, Odjel tehničke kulture Matice hrvatske, Hrvatski državni arhiv i dr.).

6.5 Publicistička djelatnost

Tijekom 1995. priređena su 24 stručna rada od kojih je 7 objavljeno u stručnim i popularnim časopisima te publikacijama, od kojih navodimo dva:

- Miroslav Mirković: Ruđer Bošković, Hrvatski patentni glasnik, Državni zavod za patente Republike Hrvatske, Zagreb, svibanj 1995.
- D. Bakula: Obnovljen rudnik u Tehničkome muzeju, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Rudarsko-geološko-naftni zbornik, Vol. 7, str. 133-134, Zagreb 1995.

Pored navedenoga napisan je tekst vodiča kroz stalni postav Vatrogastva (Miroslav Mirković). U pripremi je katalog zbirke Zemljomjerstvo - katastar (Davorka Bakula). Oba kataloga bit će tiskani u 1996.

6.6 Tečajevi, studijska putovanja, stručni i znanstveni skupovi

Tijekom 1995. godine stručnjaci Muzeja sudjelovali su na stručnim skupovima, tečajevima i studijskim putovanjima. Izdvajamo samo neke:

- Tečaj Čuvanje muzejskih zbirki - uvod u preventivnu zaštitu, MDC, Zagreb, 22. i 23. svibnja 1995. (Davorka Bakula i Željko Staklarević)
- Posjet sekcija muzejskih kustosa-pedagoga Gradskom muzeju i Galeriji slika u Varaždinu, 7. studenoga 1995. (Miroslav Mirković)
- Studijsko putovanje u Tehnički muzej u Beču i Nacionalni tehnički muzej u Pragu, 19-23. travnja 1995. (15 radnika Muzeja)
- Posjet 1. međunarodnom sajmu muzejske tehnologije (MUTEC) u Münchenu, 22-26. lipnja 1995. (Božica Škulj, Vesna Dakić)

Sve troškove studijskih putovanja snosi je Muzej.

6.7 Stručno usavršavanje

Pet radnika Tehničkoga muzeja nalazi se na poslijediplomskim studijima muzeologije, odnosno ruderstva i geologije.

Tri kustosa Muzeja stekla su muješko zvanje viši kustos (Miroslav Mirković, Neda Staklarević, Vesna Dakić). Sve troškove poslijediplomskih studija snosi Muzej.

7 ZNANSTVENI RAD

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima:

- Znanstveni skup Marko Polo i istočni Jadran u 13. stoljeću, Korčula, 4. - 7. listopada 1995., Ante Radonić: Nebesko okružje u doba Marka Pola.
- Znanstveni skup 100. obljetnica otkrića rentgenskih zraka, Zagreb, 7. prosinca 1995., (Davor Fulanović, Božica Škulj).

8 IZLOŽBENA DJELATNOST

Za 1995. godinu Muzej je planirao ostvariti 5 izložaba pod radnim naslovima: Spelaeologia croatica, Ljepota molekularnih struktura, U podmorju Jadrana, Punim jedrima, Iz depoa Tehničkoga muzeja. Od planiranih ostvarena je izložba Brodovi hrvatskoga Jadrana (Punim jedrima), a umjesto preostale četiri ostvareno je šest izložaba: Obnova rudnika, Dvije godine tribine Tehničkoga muzeja, Ivan Krstitelj Rabljanin - život i djelo, Kineski zmajevi, Sjaj nebesa i Otkriće rentgenskih zraka 1895. - 1995.

Za izložbe Ljepota molekularnih struktura i U podmorju Jadrana izrađeni su idejni i tematski projekti, prikupljen je dio grude te će se realizirati u 1996.

8.1 Izložba Obnova rudnika

Prigodom svečanog otvorenja obnovljenog rudnika Tehničkoga muzeja, 18. svibnja 1995., u stalnom postavu Rudarstva postavljena je prigodna izložba na kojoj je slikovno (dokumenti, tehnički crteži i fotografije) i trodimenzionalnim predmetima - drvenom građom i alatom, prikazan tijek obnove rudnika.

Izložba je bila otvorena do 18. lipnja 1995. i razgledala su je 5492 posjetitelja.

Organizator izložbe: Tehnički muzej

Autor: Davorka Bakula

8.2 Izložba Dvije godine tribine Tehničkoga muzeja

U sklopu obilježavanja druge obljetnice

Znanstveno-popularne tribine, u Muzeju je postavljena prigodna izložba na kojoj su izloženi svi plakati (47) o predavanjima na tribini.

Izložba je otvorena 29. lipnja 1995. u prostorima kinodvorane i mogla se razgledati tijekom dana.

Organizator izložbe: Tehnički muzej

Autor: Ante Radonić

8.3 Izložba Kineski zmajevi

Međunarodna izložba Kineski zmajevi planirana je programom prosvjetne i kulturne suradnje Ministarstva kulture RH i Ministarstva kulture NR Kine, za 1995. Ideju o izložbi, nastalu u Tehničkomu muzeju, Muzej je realizao u suradnji s China International Exhibition Agency iz Pekinga.

Tijekom protekli dvije tisuće godina kineski je narod izumio mnoge vrste zmajeva različitih oblika. Zmaj, koji se naziva i papirnatim orlom, stvoren je u Kini prije otprilike dvije tisuće godina. U davna vremena zmaj je izmišljen da bi poslužio u vojne svrhe za prijenos poruka. On ujedinjuje znanost i umjetnost, ljepotu i svrhovitost.

Na izložbi je gospodin Ha Yi Qi izložio više od stotinu raznovrsnih i živopisnih zmajeva, koji ne samo da su drevna tradicija kineskog naroda već su i svjedoci široke primjene tog umjeća u znanosti i tehnici.

Tehnički muzej

Svakodnevno je na izložbi prikazivan dokumentarni film o izradi i puštanju zmajeva. Od popratnih akcija ističemo likovnu radionicu i radionicu izrade zmajeva, predavanja, kao i svakodnevno puštanje zmajeva koju su izvodili kineski zmajari. Posebnu pozornost gradana Zagreba privuklo je puštanje velikih zmajeva na Jarunu. Izložba je pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture RH održana od 21. rujna do 15. listopada 1995. u izložbenoj dvorani Tehničkog muzeja.

Izložbu je posjetilo 13536 posjetitelja.

Organizatori:	Tehnički muzej China International Exhibition Agency iz Pekinga
---------------	--

Autor izložba: Ha Yi Qi

Nositelji projekta: Davor Fulanović, Božica Škulj

8.4 Izložba Brodovi hrvatskoga Jadrana

Izložba je nastala kao rezultat višegodišnje suradnje između Tehničkog muzeja i gospodina Luciana Kebera iz Rijeke, jednog od najpoznatijih maketara Hrvatske.

Bila je izložena 31 maketa tradicionalnih plovila Jadrana: trabakula, bracera, leuta, gajeta, guca, itd., kao i nacrta pojedinih brodova. Sve izloške izradio je Luciano Keber.

Informativna izložba Brodovi hrvatskoga Jadrana bila je postavljena u izložbenom prostoru galerije Muzeja i mogla se razgledati od 3. do 15. listopada 1995.

Posjetilo ju je 2198 posjetitelja.

Organizator izložbe: Tehnički muzej

Autor: Luciano Keber

Koordinator i postav: Marijo Zrna

8.5 Izložba Ivan Krstitelj Rabljanin - Život i djelo

Prigodom otkrivanja biste Ivana Krstitelja Rabljanina 19. listopada 1995. u izložbenom prostoru galerije Tehničkoga muzeja postavljena je edukativna izložba koja riječju i slikom prikazuje život i rad toga najznamenitijega hrvatskog ljevača bronce i vrsnoga metalurga. Ivana Krstitelj Rabljanin rođio se na Rabu sedamdesetih ili osamdesetih godina 15. st. Stvaralački najplodnije godine života proveo je u Dubrovniku, gdje je izlio mnoga zvona i topove, od kojih je najpoznatije i najveće zvono za gradski zvonik. Umro je 1540. u Dubrovniku.

Izložba je bila otvorena do 29. listopada 1995. i razgledala su je 1184 posjetitelja

Organizator: Tehnički muzej

Autor: Vladimir Muljević

Postav: Davorka Bakula

8.6 Izložba Sjaj nebesa (500 godina nakon Kolumba svemirske letjelice otkrivaju Sunčev sustav)

Informativno-edukativna izložba Sjaj nebesa otvorena je 30. studenoga 1995. u izložbenom prostoru galerije

Muzeja. Iznimno atraktivnim fotografijama u boji te maketom Mjesečeva broda u mjerilu 1:10 na popularan način prikazan je rezultat suvremenih istraživanja svemira. Predstavljeni su svi planeti Sunčeva sustava, a također i najzanimljiviji od njihovih prirodnih satelita. Izneseni su mnogobrojni podaci o njihovim fizikalnim i kemijskim karakteristikama. Zastupljene fotografije snimljene su automatskim međuplanetarnim letjelicama iz programa Mariner, Viking, Pioneer, Voyager, Magellan i Galileo.

Na izložbi su prikazane i snimke Mjeseca napravljene u okviru programa Apollo te raznovrsne snimke Zemlje iz svemira.

Posebna serija fotografija prikazuje daleke svemirske maglice i skupove zvijezda.

Izložba će biti otvorena do 1. veljače 1996., a do 31. prosinca 1995. razgledao ju je 741 posjetilac.

Organizator izložbe: Tehnički muzej

Suorganizatori: Hrvatski astronautički i raketni savez
Astronomski klub O.Š. Vladimir Nazor iz Virovitice

Autori izložbe: Wolfgang Paech, Hannover, Zlatko Kovačević, Virovitica

Koordinator izložbe: Ante Radonić

8.7 Izložba Otkriće rentgenskih zraka 1895. -1995.

Obilježavajući stotu obljetnicu otkrića održan je u Zagrebu znanstveni skup 100. obljetnica otkrića rentgenskih zraka i postavljena izložba Otkriće rentgenskih zraka 1895.-1995. u izložbenoj dvorani Tehničkoga muzeja.

Otkriće W. C. Roentgena do današnjega je dana jedno od najjačih oruđa u medicini za otkrivanje poremećaja i liječenje ljudskoga tijela. Strukture kristala i složenih spojeva istražuju se i proučavaju metodama ogiba rentgenskih zraka. Ispitivanja materijala bez razaranja u industriji nezamisliva su bez primjene rentgenskog zračenja. Svojstva rentgenskog zračenja također se rabe i u umjetnosti, arheologiji, paleoantropologiji, itd., otkrivajući nepoznate i nevidljive unutarnje sadržaje ispitivanih objekata.

Izložba se održava pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva RH, Ministarstva znanosti i tehnologije RH i Hrvatskog liječničkog zbora.

Otvorena je od 14. prosinca 1995., a zatvara se 18. veljače 1996.

Organizatori: Tehnički muzej
Hrvatsko društvo bez razaranja
Hrvatsko društvo za medicinsku i biološku tehniku
Hrvatsko društvo radiologa
Hrvatsko društvo za radioterapiju i onkologiju
Hrvatsko društvo za zaštitu od zračenja

Hrvatsko fizikalno društvo
Hrvatsko kemijsko društvo
Hrvatska kristalografska zajednica

Autori: Davor Fulanović, Božica Škulj

Koautor: Krešimir Bašić i Ratko Magjarević

9 IZDAVAČKA DJELATNOST

Sve akcije organizirane tijekom 1995. godine Muzej je popratio prigodnim informativno-propagandnim materijalom (plakati, katalozi, pozivnice, obavijesti i sl.). Manji dio materijala tiskan je u Muzeju (vlastitom tehnikom).

Tiskana su 4 kataloga izložaba:

- Ivan Krstitelj Rabljanin (autor teksta Vladimir Muljević, urednica Božica Škulj)
- Brodovi hrvatskoga Jadrana (autor teksta Luciano Keber, urednik Marijo Zrna)
- Kineski zmajevi (autor teksta Ha Yi Qi, urednica Božica Škulj)
- Otkriće rentgenskih zraka (tekstovi; skupina autora, urednici Davor Fulanović, Božica Škulj), u ukupnoj nakladi od 3500 primjeraka, 62 plakata (izložbe, tribina, akcije) u nakladi od 2170 primjeraka, 7 pozivnica i dva deplijana (izložbe) u ukupnoj nakladi od 3150 primjeraka.
Za pojedine akcije tiskane su također obavijesti, stručno-informativni tekstovi za oglasni ormarić Muzeja, pa i posebne ulaznice za Cvjetnu nedjelju.

10 EDUKATIVNA DJELATNOST I ODNOSI S JAVNOŠĆU

Jedna od tradicionalno važnih djelatnosti Muzeja njegova je stručna izobrazba i poduka.

Glavninu posjetitelja čine organizirane skupine učenika osnovnih i srednjih škola te studenti viših škola i fakulteta, koji dio svoje nastave imaju u prostorima Muzeja. Osim uobičajenih informativnih vodstava kroz odjele i zbirke, Tehnički muzej organizira i održavanje metodske jedinice o zadanim temama iz znanstvenog programa. Studenti Zagrebačkog sveučilišta također se obilno koriste Muzejom u svojoj nastavi, osobito planetarijem, Odjelom rудarstva-geologije-nafta, Odjelom transformacije energije, te Demonstracijskim kabinetom Nikole Tesle.

Kao poseban, u našoj uobičajenoj muzejskoj praksi rijedak primjer izrazite kvalitete, ističe se rad s posjetiocima; obavljaju ga najkvalificiraniji muzejski stručnjaci - kustosi, što omogućuje da Muzej na planu izobrazbe postiže tako dobre rezultate. Obrazovna djelatnost u Tehničkome muzeju nadopunjuje se i popularnoznanstvenim predavanjima stručnjaka Muzeja o različitim temama iz znanosti i tehnike, kao i projekcijama znanstveno-tehničkih filmova.

Tijekom 1995. godine u stalnom postavu Muzeja, odnosno odjelima održano je 1969 stručnih vodstava,

56 stručna predavanja, 44 metodske jedinice, 8 predavanja i vježbi za studente Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta.

Stručna predavanja uglavnom su tematski vezana uz područja astronomije i astronautike te su se održavala u planetariju i kinodvorani Muzeja.

Posebnu pozornost Muzej je posvetio medijskoj prezentaciji i promidžbi svoje djelatnosti. Tijekom 1995. kontinuirano je suradivao s nizom redakcija javnih glasila. Ističemo suradnju s dječjom i obrazovnom redakcijom I. programa Hrvatskog radija, II. programom, Radjem Sljeme i ostalim hrvatskim regionalnim radijskim postajama. Nastavljena je već tradicionalno dobra suradnja s kulturnim, informativnim, mozačkim i znanstvenim redakcijama Hrvatske televizije (I., II. i III. program), kao i nizom redakcija hrvatskog tiska (HINA, Vjesnik, Večernji list, Slobodna Dalmacija, Hrvatski vojnik, Auto klub, Komunalni vjesnik, Jet set i dr.).

Tijekom protekle godine u sredstvima javnoga priopćavanja u svezi s Muzejom objavljen je 341 prilog. Na programima hrvatskih radija emitirano je priloga u trajanju 581 minutu, a na HTV-u i OTV-u u trajanju 131 minutu (ukupno 150 priloga). Ističemo suradnju s redakcijama športskoga programa, edukativnog programa Sigurnost u prometu, itd., koji su dio programa realizirali u prostorima Muzeja. Takva programa emitirano je na HTV-u u trajanju 92 minute. U tisku je o Muzeju objavljen 191 prilog (članci, objave, reportaže).

Tehnički muzej tradicionalno organizira i povremene akcije, kao što su: vožnja najstarijim tramvajem u vlasništvu Tehničkoga muzeja, razgledanje podmornice i kormilarnice, predavanja, znanstveno-popularne tribine, sudjelovanje na utrkama starih automobila i drugo.

Tijekom 1995. godine nastavljeno je s predavanjima u okviru Znanstveno-popularne tribine Tehničkoga muzeja. Predavanja su se redovito održavala srijedom u kinodvorani Muzeja. Održano je 26 predavanja, a predavači su bili eminentni hrvatski i inozemni znanstvenici i stručnjaci. Predavanjima su bila nazočna 804 posjetitelja.

Tehnički se muzej i u 1995. pridružio obilježavanju Jadranskoga tjedna, koji se već tradicionalno održava u Zagrebu od 12. do 20. studenoga. Tom prigodom Muzej je od 14. do 19. studenoga 1995. ponovno omogućio posjetiteljima razgledanje unutrašnjosti podmornice, a prikazivan je i videofilm Podmornice - celični morski psi.

Istodobno posjetitelji su mogli upoznati i uredaje i osnove upravljanja brodom, otkrivajući sve tajne originalne kormilarnice trgovackog broda.

Održana su i tri prigodna predavanja, a tijekom akcije podmornicu i kormilarnicu razgledalo je 230 posjetitelja.

Muzej je svojim starim vatrogasnim vozilima (vatrogasna kola za momčad i orude, vatrogasna

Tehnički muzej

štreljka Kernreuter, automobilike ljestve Magirus, vatrogasno vozilo Chevrolet, vatrogasno vozilo Opel Blitz) 23. rujna 1995. sudjelovao u svečanom mimohodu kojim se proslavila 125. obljetnica vatrogastva u Gradu Zagrebu.

Svojim starim vozilima Muzej je sudjelovao i na dvije utrke.

Na tradicionalnom 10. oldtimer rallyju oko Medvednice, 4. lipnja 1995., Muzej je sudjelovao dvama automobilima: u konkurenciji automobilom Renault NN iz 1926. i izvan konkurencije sanitetskim vozilom Citroen, HW 160, iz 1974.

Na 1. rallyju oldtimera Samobor 95. Muzej je sudjelovao u konkurenciji vozila proizvedenih do 1973. s automobilom NSU, RO 80, iz 1972.

Svake nedjelje Tehnički muzej za svoje posjetilaca organizira i vožnju gradom najstarijim i najlepšim zagrebačkim tramvajem. Tijekom 1995. tramvaj je vozio 22 puta.

Posebno ističemo vožnje tramvajem koje su pripremljene za Cvjetnu nedjelju. Tom prigodom tiskane su i djeci besplatno podijeljene ulaznice, a mali posjetitelji su u tramvaju darivani i prigodnim darovima. U akciji su sudjelovala 752 posjetioca.

U povodu Međunarodnog dana muzeja 18. svibnja 1995. svečano je u prijepodnevnim satima otvoren obnovljeni rudnik Muzeja, a poslijepodne je prigodnom manifestacijom obilježena 30. obljetnica otvaranja planetarija Tehničkoga muzeja.

Zahvaljujući dobroti grada Raba, 1995. nastavljena je akcija Park skulptura hrvatskih velikana tehnike.

Dana 19. listopada 1995. svečano je otkriveno poprsje Ivana Krstitelja Rabljanina, rad akademika Koste Angelija Radovanija u dvorištu Tehničkoga muzeja.

Spomenik Ivana Krstitelja Rabljanina vrijedan je prinos čuvanju uspomene na velikane hrvatske prošlosti, znanosti i kulture te širenju svijesti o važnosti njihovih djela.

11 UKUPAN BROJ POSJETILACA

U 1995. Muzej je posjetilo 69.959 posjetioca. Stalni postav razgledalo je 42.388 posjetioca, od toga planetarij 16.838, a na svim ostalim akcijama, uključujući i povremene izložbe, bio je 27.571 posjetioc.